

Este de două ori în septimana: Joi-a și Domi-
nești; era cându va pretinde importantia
materielora, va eși de trei sau de patru ori
în septimana.

Prețiulu de prenumerațiune pentru Austria:	
pe anu întregu	8 fl. v. a.
diаметate de anu	4 " " "
patrariu	2 " " "
pentru Romania și străinatate:	
ani întregu	12 fl.
diаметate de anu	6 " " "

ALBINA.

Prenumeratini se facu la toti dd. corespun-
dinti ai nostri, si de adreptulu la Redac-
tiune Stationsgasse Nr. 1. unde sunt a se
adresa si corespondintiele, ce privescu Re-
dactiunea, administratiunea sau speditiun-
ate vor fi nefracate, nu se vor primi; era
cele anonime nu se vor publica.

Pentru aneșele si alte comunicatuni de intere-
resu privatu — se raspunde cate 7 or. de
linia; repetirile se facu cu pretiu scadutu.
Pretiu timbrului cate 50 or. pent. una data
se antecipa.

Invitare de prenumerațiune
pentru

ALBINA.

Apropiandu-se patrariulu din urma
alu acestui anu, deschidemu prenumera-
țiune noua la „Albina.“ Prețurile de
abonamentu remanu totu cele de pana
acuma, cari se vedu in fruntea foii.
Totodata rogămu pe on. dd. abonenti, in-
tru interesulu loru si alu nostru, a grabi
cu prenumerațiunile si a ni însemnă cu
acuratetiă locuinta si post'a ultima.

Atragemu atentiunea întregului ono-
rabilu Publicu romanu, ce se interesediă
de misicamintele nostre natiunali, că cu
dă de astadi se deschide tocmăi congre-
culu natiunale bisericescu in Sabiu, ale
carui debateri nesmintitu cauta se fia
fôrte interesante si merita deci se fia cu-
noscutu si studiate de toti. „Albina“ dedata
a urmari atari evenimente importante —
cu tota cea mai consciințioasă priveghiare
ea si asta data se va adoperă a-si im-
plinii cu totu zelulu detorintia de sen-
tiena la opiniunei publice.

Am dori a nume, ca toti prețtii si
invetiatorii natiunali se petreca cu totu
celu mai viu alu loru interesu desbateri-
lele congresuali; de acasta natiunale
dorintia condusi, cu consentiulu ilustri-
loru fundatori si proprietari ai acestei
foi, dechiarămu că tuturoru celor ce
ar voi se aiba acasta foia, dar caroru
starea averei nu li iërta a o abonă cu
prețulu întregu, suntemu gât'a a li o
tramite cu pretiu scadiutu, de numai 6
fl. la anu; er' celor de totu seraci si cu
4 fl. la anu.

Rogămu inse ca insinuarile si pre-
numerarile se se faca cătu mai neintar-
diatu, pentru ca se fimu in stare a ni
conformă editiunea si speditiunea spre
a satisface tuturoru.

Redactiunea.

Pesta, 30 sept/12. oct. 1870.

Va se dica numai inca dlu Deák
impedeca pe contele Andrassy d'a scote
pe Beust din oficiu si d'a-i ocupă elu lo-
culu.

Articulu ce publicarăm din Viena
in nrulu precedinte, in multe parti a sur-
prinsu. Par' c'am fi scrisu ceva nuou.

Dar deja ieri „P. Ll.“ veni a spune
lumei totu aceea, numai cătu intr' alta
limba.

Si ôre ce se fia marea cauza pentru
carea dlu Deák, paresindu-si nainte de
timpu repausulu de la țiera, alergă la
Pesta, convoca puiorii sei si începă a
agită din respoteri contra dorintiei dlui
conte Andrassy, creaturei sale?

Êca caus'a. Se dă cu socotela, si nu
lora grele motive, că dlu Andrassy — nu
ar mai fi stepanulu decisiuniloru sale, ci
ar stă sub unu farmecu, o magia ôresi-
care, ce-lu duce, ilu trage nerestibilu
totu spre reactiune! Căci — ce alt'a ve-
demu de trei ani practisandu pe Ministe-
riulu ungurescu, de cătu reactiune, nu-
mai cătu imbracata in masc'a parlia-
mentaria!

Apoi reactiunea este ca cium'a, ca
lecatulu, ca nemoralitatea in generalu;
e. nasce necontenitu reactiune, pana
cându in fine cutropesce si inneca si pe
reactiunari cu toti ai sei.

Curendu avemu se vedemu, deca
dlu Deák, autorulu erei nuoue reactiu-
narie, va fi in stare a impedeca reactiu-
nea? sau a sositu timpulu ca se cada
viptimacreatiunei sale reactiunarie! —
Ala'ta-ieri ne surprinse cu vediut'a

Dr. Davilla, retornandu de pe campulu
resbelulu din Francia, de unde de locn
la porumperea crizei l'a fost chlamatu
inim'a sa francesa, parasindu pentru unu
timpu pusetiunile sale cele frumoșe in
Bucuresci si chiar famili'a sa. Elu ni de-
scoperi cu de ameruntulu patianele sale,
fiindu de trei ori prinsu si maltratatu
de prusi; dar totusi i-a succesu a face
mare servitie armatei francesci prin in-
fiintiarea de ambulantie, intru cari
introduse si căti-va medicinisti romani.

Cele ce ni enară dlu Dr. Davilla,
despre spiritulu din Francia, ne intaresce
in credintiele nostre despre Francia si
natiunea francesa. Nemoralitatea semenata
de 20 de ani, cu ambele mani de Napo-
leone si ômenii sei, a coruptu tier'a si
natiunea pan' la extremitate, si-nu este
mirare, ba este chiar naturalu că apoi
cadiu atâtu de cumplitu.

Numai de candu se proclamă Re-
public'a, începă erasi a se întremă spiri-
tulu natiunale si dă cât'a sperantia de o
reculegere si isbanda . . .

Despre si de la societatea academica.

Sunt ideia, principia, chiar si persône,
de cari la multi, a nume la toti egoistii si fa-
faronii li place, dar li vine si la socotela a
abusă.

Curendu, totusi nu nainte de timpu, vom
puue pe tapetu cestiunea: deca se mai pôte
potrivii cu interesele nostre de viētia ca de-
svoltare despre nerealitatea caracterulu lupte-
loru nostre de astadi in tôte sferelē viēții pū-
bliche, despre neseriositatea credintieloru si
tendintieloru nostre natiunali — se urmăm
si mai departe a ne totu amagi?!

Candu ne preocupa astfelu de cugete, de
atâta gravitate in impregiurarile de astadi, pu-
ruriă ni vine a minte societatea nostra acad-
mica din Bucuresci, a carei infiintiare nainte
cu patru ani si noi casi natiunea întregă o sa-
lutarăm cu atâta ardóre, de a carei esistin-
tia si prosperare si noi casi tóta lumea romana
legarăm atâtea bune si frumoșe sperantie!

Onorabilulu nostru publicu si va aduce
si elu a minte, că noi, curendu dupa ce erudi-
ta societate intră in viētia si-si începă apti-
vitate, in modu crutiatoriu ni manifestarăm
unele temeri, temeri că ea nu va fi in stare a
corespunde chiamarei sale de cea mare mare
importantia.

Din anu in anu temerile nostre au cres-
cutu si vōcea nostra a devenitu mai souante.
Cu tôte, multi nu ne au auditu, multi nu ne-au
priceputu; unii nici puna astadi nu vor se ne
auda, altii nu vor se ne pricepa; dar si mai
multi cugeta si sentiescu cu noi!

Ne vom esplică. Vom dovedi prin date,
nu numai simptome, că organismulu societatei
nostre erudite — este defeptuosu si că — tre-
buie reparatu, reorganisatu, deca este ca se co-
respundă chiamarei sale sublime.

Vom dovedi că — a ni ascunde si mai
departe defeptele, este a nu ni vrē vindecarea,
insanetosiarea, prosperarea, este a conlucră la
perirea nostra natiunale.

Atunci, la timpulu seu, credemu că si
„Informatiunile“ dlui Alessandro Urechia ne
vor pricepe si — dora si cei ce le decopia; er
lumea nepreocupata si luminata va judecă că
— cui tindemu se facemu noi servit'ia!

Asta data, pentru ca onorabilulu nostru
publicu se pôta cunoșce, ce felu a fostu incercarea
dlui Babesiu de amediloci reorganisarea societa-
atii, pe carea insa societatea a respins'o si pentru
ca mai departe onorabilulu nostru publicu se
pôta pricepe mistificariile facute dintr'o cërta
acestei incercari si consecintieloru ei, au
scosu din actele ce ni s'au impartasitu de la
societatea academica, Motiunea dlui Babesiu
in acasta privintia si o publicăm ac din cu-
ventu in cuventu.

Setitu cu multa atentiune reportu-
rile pe se scera tii despre desbaterile socie-
tatei academice; ni s'apăre din ele nici chiar
minutii: dar de totululu tinseni actiuni psi
de motivele ei, ele nu se ocupa de facu, ce pu
li luăm in nume de reu, căci astelcu celu pu-
tueni totalulu si motivele nu se mistificara si
trunchiara nainte d'a vedē lumin'a lunei.

Celu ce va studiă cu seriositate acestu
actu, se va convinge, că facia de scopulu seu
intr'adeveru mare, dispusetiunea societatei d'a-
si completă numerulu membriloru cu numai
cinci si apoi urmat'a completare cu numai pa-
triu, este o adeverata carpitura. Pricepemu pré
bine deci, că Babesiu nu si-a datu concursulu
la astfelu de carpitura; er cei ce au facut'o,
pana se apuce a denuncă pre Babesiu, ar fi
mai bine se astepte rezultatulu carpiturea si
apoi se se laude pre sine.

Actulu de care ni e vorba suna:
*La processulu verb. XXIX. de
la 7. septembre 1870. punctu
405.*

Motiune,

(Pentru întregirea societati academice spre
scopulu unei aptivitatii mai eficace si a refor-
mării unori articulu din statute.)

Considerandu că numerulu pré marginitu
alu membriloru societatei academice romane,
precum si despropoțiunea dupa carea pentru
primulu inceputu s'au luat membrii societatei
de prin tôte partile locuite de Romani, causele
cari din anu in anu totu mai multu ingreuna
adunarea prompta si in numeru suficiente a soci-
etatei si facu imposibile o activitate destulu de
eficace si mai multu corespondiatioria asteptă-
țiloru nutrite de natiune;

Considerandu că motivulu primei formari
a societatei in numerulu restrinsu de 21 mem-
bri si in despropoțiunea conosciuta, de prin di-
feritele provincia romane — a fostu mai vertosu,
pentru d'a face posibilu o organizare buna a
societatei, carea adeca se corespundă tuturoru
intereselor literarie a întregii natiuni; din care
causa la prim'a numire a membriloru s'a re-
spectatu nu numai capacitatile si condițiunile
literarie, ci si esperiintiele si meritele natiunali
in ramulu de organizatiune;

Considerandu că intru asemenea modu
unale restringeri specialii, prevedute in statutele
societatii, s'au doveditu caus'a impedecari-
loru ce a intemnatu societatea intru desvolta-
rea si regularea activitatii sale; precum a nu-
me: Art. XIV, carele prescrie, ca pentru a tie-
né siedinti'a generale se cere maioritaea mem-
briloru actuali, si că asemenea la siedintiele de
sectiuni se cere maioritaea absoluta a membri-
loru fiacarei sectiuni, — in consecinti'a caroru
dispositiuni societatea in tôte trei sesiunile sale
de la votarea statutelor, numai cu mare nevoia
si pentru scurtu timpu de câteva dile s'a potutu
completă; er buna-ôra sectiunea filologica, cea
de frunte si eminentminte scopulu societatei,
pentru intręga sesiunea presinte este neComple-
tabilē; — mai de parte art. XIII, dupa care
timpulu de intrunire alu societatei este de la
1. aug. pan' la 15 sept. st.v. unu timpu din mul-
te privintie colu mai nepotrivitu; — nu altmin-
tre art. XXVII, carele dispune că statutele nu
se potu mo lifică de catu cu votulu a trei pa-
trimi din nrulu membriloru actuali, o condițiune
ce dupa statulu si imprejurarile de astadi a
membriloru este chiar nerealizabilē; in fine in-
ca unii alti articuli cu alto dispusetiuni pucin
practice, chiar si in privint'a sistemii adoptate,
cari articuli la timpulu seu se vor sulevă;

Considerandu că in condițiunile de pan'
acum'a sectiunea sciintieloru naturali nu s'a
potutu si nici se va potē realia; insasi cea
istorica nu si-a potutu incepe activitatea pro-
pria, fiindu că a trebuitu pururia se complete
pe cea filologica de sine anevoia completabilē; er
la mai alte sectiuni nici a cugetă nu este ier-
tatu; —

Considerandu că celu mai evidentu inte-
resu literariu si natiunale, si chiar vedē'a socie-

tatei pretinde, ca la activitatea si responsabili-
tatea ei facia de presinte si viitoriu, se partici-
pe barbati de litere multu mai multi, de cătu
este numerulu actuale alu membriloru socie-
tatei;

Considerandu că mijlocele necesarie fi-
nanciari, pre cătu resursele presinte ale socie-
tatei n' ar ajunge, nu numai prin o reducere
temporaria a diurnei si viaticulu lui usștu pu-
acum se potu usioru compensă, dar prin inmul-
tirea membriloru societatii, prin atragerea in
sinulu seu a mai multoru barbati de vedē, in-
fluintia si multa activitate si astfelu printr' unu
energicu aventu, o energica desvoltage de viē-
tia a societatei — mai usioru se potu cascigă.

Din tôte acestea considerate

Se propune:

Urcarea numerulu membriloru ordenari
ai societatei la 32, avendu astfelu a se mai
alege catra eei 16 actuali, inca 16 nuoi.

Pentru însusi actulu alegeret se pro-
pune de cinsura:

3 membri nuoi se se alęa din partile ro-
mane de peste Carpati, anume unulu din Ba-
natu, — (fiindu Banatulu cu 600000 de Roma-
ni reprezentatu numai prin unulu.) unulu din
partile Crisane, — (fiindu acele parti, cu pes-
te 800000 Romani reprezentate asemenea numai
prin unu membru, dlu Al. Romanu,) unulu din
partile transilvanice, — (nefiindu acele parti,
cu peste 1,300.000 Romani si cu o întielegi-
tia pré considerabila, destulu reprezentata prin
cei trei membri actuali (Baritiu, Cipariu, Ho-
dosiu).)

Ceia lalti 1 membri nuoi se se alęa
din Roman'a libera; a nume: dntre barbati
cu cunosctiie de imprejurarile limbistice si li-
terarie ale Basarabiei, cari duoi barbati pana
la timpulu, candu literatiloru romani din Basa-
rabi'a va fi permisu a participă in persôna la
adunările acestei societati academice, vor ro-
presentă acea țiera; in fine 10 din si pentru
Romania libera, si pre cătu va fi cu potintia
mai vertosu din Bucuresci seu din vecinetate:
spre tóta intemplantia atātu acestia, cătu si ceia
lalti pe langa espress'a apromisiune din parte-
le, că celu putienu la sesiunea anului viitoriu,
pentru a-si ocupă locurile si — pentru desbateri-
le de revisiune si modificare a statutelor
nesmintitu se vor infatiasă, absinti'a din vest-
ce cauza avendu a fi privita de neprimire a
chiamarii.

Pentru scopulu de a crutiă mai multu
fondurile societatei si de a asecură sporirea
loru prin ele insesi, pre cătu timpu prin muni-
ficienț'a regimulu si statulu romanu seu prin
alte dotatiuni private medilōcele finantiari ale
societatei nu vor fi aduse in stare d'a corespu-
nde pe deplinu trebuintieloru si demnitietatei socie-
tatei literarie,

Se propune:

Competintiele de diurna si de viaticu se
se regule in modu provisoriu, conformu necesi-
tatii si ecuitatii astfelu:

Diurn'a unui membru din Bucuresci se
fie . . . 12 lei nuoi;

Diurn'a unui membru a fora de Bucures-
ci se fie . . . 20 lei nuoi;

Viaticulu pentru cea mai mare indepartare
(ce trece peste 60 de mile) este, cu du-
sulu 300, cu venitulu 600 lei nuoi;

Viaticulu pentru o indepartare preste 40
pan' la 60 de mile, cu dusulu cu venitulu. 400
lei nuoi.

Viaticulu pentru o indepartare peste 20
de mile pan' la 40 cu dusulu cu venitulu: 200
lei nuoi;

Viaticulu pentru o indepartare pan' la 20
mile cu dusulu cu venitulu 100 lei nuoi:

Bucuresci in 5/17 sept. 1870.

BABESIU.

Dle Redactor! In timpul din urma au aparut in stimatul diurnal „Albina“ nise...

Nu s'a datu pana acum la aceste corespondintie nici unu raspunsu din partea invinita, pentru ca acest'a cugeta: „ca atari manevre s'au mai facutu din partea resp. ddn si insinuarile lor au cadutu totu numai spre daun'a lor, deci pentru ce se mai ocupamu colonele diurnalelor, cari au alte obiecte mai interesante de pertractatu, cu atari lucruri? —

Vediendu inse ca acesti ddn se facu totu mai cutezatori, ca nu inceta cu insinuarile lor, ca arunca injurii asupra barbatilor demni ai comunei noastre, ca gresielele si abnormitatile comise de densii le incarca pe spatele altora, si ca chiar unit din dloru comitu tocma fapte de acele cari mai de una di le imputau pe nedreptu partii contrarie, dupa cum ni au aratau intemplamintele cele mai recente.

Este dara rondulu la noi, pentru a ne apera respective rectificaca.

Deca am voi se raspundemu din fru in peru la tote atacurile din nr. 43 si 44, ar trebui se pretindemu atat'a locu din colonele „Albinei“ catu nu ni va pota concede; deci ne vom margina a lua din acea corespondintia numai ce e mai batatoriu la ochi.

Numiti ddn. d. e. ca „sinodulu din 21 dec. a. tr. a fostu timentu dupa tote formele prescise: fiindu publicata tineria lui cu 8 zile mai nainte.“ Acest'a din urma e adeveratu, dar cu atat'a inca nu s'au implinitu tote formele prescise. Mai departe ca, „si la acestu sinodu par. S. Popovicu a causatu impedecari prin neaparticipari.“ (cuventu atat'u de generalu in catu nu documenteaza nimicu) „acum'a inse pentru ca se aiba basa de protestu.“ —

Aretati, dloru, unu singuru casu positivu, nu erasi vro fictiune de ale dvostre ca se se veda pana la evidintia ca par. S. P. nefiindu atunci rondulu la bis. vechia, ar fi retientu cu promisiuni seu cu sil'a pre unu omu, a nu lua parte la acelu sinodu? — Dar se vedeti dloru! caus'a ca acelu sinodu timentu sub presiedintia par. J. Br. „barbatulu dorivilor“ n'a avutu resultatulu doritu, este cu totulu alt'a; se vi o spunu: parochii locali se intielesera intre sine ca crestini de la bis. „noua“ se voteze nainte de prandiu, era cei de la bis. „vechia“ totu sub acelasi presidiu dupa prandiu, candu se va da semnu cu clopotulu.

Dar acela, care nu s'a timentu de intielegerea acest'a, cine a fostu? — Par I. Br. — Adeca vediendu-se dsa incungiuratu de aderintii sei principali, pasi numai decatu la constituirea completa a sinodului, desi au fostu numai crestinii unui bis. reprezentati, si au facutu votisarea cu siedule. Aci s'au intemplat apoi cele ce au datu ansa la protestu basatu, aci au fost unde nu s'a implinitu nici o forma cuviintiosa. Par. presied. I. Br. adeca n'a portatu grigia, ca se se faca consemnarea mem-

briloru, cari au votatu, si asi in fine nu s'au potutu constata ca fostu-au intr'adeveru 31 votanti, seu pote numai 20-25, dupa cum in susi Santia sa si-a datu parerea nainte de a fi numeratu voturile date; dsa a stata departe de urna, n'a controlatu siedulele date, si asi unu membru a potutu da si doue liste; si in fine nici dsa n'a portatu grige a face lista acelor indreptatiti spre alegere, ceea ce se imputa in Nr. 77 cu atat'a aplombu cu deosebire partiei contrarie. Eta dloru, bas'a principala de protestu, ca se nu mai amintescu si altele. Eta ca nu „neaparticipare“ par. S. P. ci insi dvostre, prin o astfel de „observare a tuturor formelor“, v'ati taiatu cranga de sub picioare. — Omeni, cari nu se sfiescu a stramuta si vesca astfel de fapte positive, se nu pretinda a fi numiti de „chiarificatori ai adeverului“, dar nici se nu se planga ca altii „despretiuescu.“ Prin atari fapte nu poti sili pre nimenea ca se te „stimizeze!“ —

Se esaminamu ceva mai de aproape pasagiulu care vorbesco despre „barbatulu dorivilor“ si procesele portate pe „spese poprii“ in contra „partiei retrograde.“

— Onoratulu publicu, care nu cunoesce impregiurarele nostre mai deapropo, i poteti arunca tierina in ochi, cu atari frase pre Resinareni, cari cunoscu si vreu se cunosca starea adeverata a lucrurilor, nu ve mai incerca ti ai orbi dloru! — „Procesele“ acele, portate pe la finea dieciului trecut, au fostu numai nise incercari ale numitulu parinte I. Br. . . purcese din motive de ambitiune pentru ca se ajunga dsa in postulu de directoru scolaru. Spre acestu scopu directorulu de atunci, par. S. Popovicu, a fostu proscrisu de inamicu alu culturii poporului si acusat clar la locotintia, ca densulu „nutresce tendintie (periculoasa) ultranationale,“ fiindu ca a staruitu a se propune in clasele din urma istoria si geografia patriei, si in cantuvasia tieriloru invetinate, cari au formatu odinora prov. romana Dacia! Desi aretirile acestea nu s'au facutu de catra par. I. Br. totusi sustemu indreptatii a crede ca si densulu a avutu manile in jocu. — In urma acestora au si decretatu locotintia redicarea par. I. B. la postulu de directoru.

Ordinariatul epescu alu nostru insa, cunoscendu mai bine impregiurarele si pre barbatii sei, a cunoscutu si aceea ca, in orice casu, scolele vor fi mai bine grigite in manile par. S. P. de catu in ale par. J. Cr. si asi acest'a nu fu intaritu in postulu acela. Acestea sunt „procesele“ par. J. Br. — Deca dsa mai scio si de altele, potfseca a-si da espensariulu la dirigatori'a comunala, si credemu ca, aflandu-le de motivate, acest'a va fi asi de generosa, de i le va intorce cu promptitudine!

Se esaminamu acum'a si ceva mai deapropo peccatele cele grozave ale „partiei retrograde“ comise in contra comunei etc. —

Sub acci „retrogradi“ comun'a nostra s'a bucuratu de o vedea in launtru si in afora, incatu insula tuturoru, chiar si strainiloru respectu, si in catu era de esemplu pentru tote comuncle romane din pregioru. — Sub acci „retrogradi“ s'a formatu unu „fiondu alu sara-

tiloru,“ care are acum unu capitalu de vro cativa mii si a carni interese se impartu intre sarraci din comuna. — Sub acci „retrogradi“ s'a sistematizat lefele invetiatoriloru cu cate 300 si 200 fl. m. c. Sub „retrogradi“ s'a infiantiatu (din grece commala) mai multe stipendii pentru ajuturarea tinerimeii studiose din locu.

Totu sub acci „retrogradi“ s'a facutu seola nostra cu 4 clase si s'a ventilatu si chestiunea publicitatii acesteia. Acestea in genere.

In specie par. Sav'a Popovicu, pre care dvostre, dupa cum se pote ceti printre renduri — fati areti publicului, ca pre celu mai aprigu inimicu alu culturii, care „tine invetiatu-ra pentru sine,“ a servitu in decursu de unu dieceniul mai ca invetiatoriu, si apoi vro 5 ani ca directoru fora remuneratiune la scolele nostre; a compus si tradusu, dupa cum vi e pre bine cunoscutu, multe carti, parte scolare, cari s'au intrebuintiatu pana de curendu inca in scolele nostre — parte de alta specialitate, de cari n'are a se rusina si cari ocupa unu locu onorificu in literatur'a nostra, (vedi despre acestea precuventurarea la „Compendiulu de dreptulu canonicu alu Est: Sele. Mitropolitulu Andreiu, si tipograf. Closius si Steinhausen in Sabiu); a indiestratu in fine si bibliotec'a scolaru a nostra cu unu numeru frumosu de carti.

Aceste sunt peccatele, pentru cari merita numirea de „retrogradi etc.“ Dar pentru ce acest'a? Pentruca nu a sprigitu unele planuri ale domoiloru Vostre, dloru! nerealisabile sub impregiurările in cari sustemu!

Dar ce ati facutu dvostre dloru? caror'a nici liberalii de la 1861 nu vi mai sunt destulu „liberali.“ Prin certe si inparechiarile, ce le ati pus la ordinea dilei, atatu in comun'a civila catu si in cea bisericesca, ati adusu lucrulu intr' acolo: de reputatiunea comunei nostre a scapatatu; de am ajunsu de proverbiu cu mergerea trebiloru la noi, astfelu ca noi Resinareni se dorimu din fundulu inimii ca, nici o comuna romanescă se nu ne mai imite acum. In privint'a scolaru dloru — ce ati facutu atat'u de multu si de insemnatu, incatu se aveti dreptulu a numi pre altii „inimici ai culturii“? Au dora vreti se vi socotiti de mare meritu ca la propunerea nemotivata a lui B. D. — ati contribuitu mai multu la sistarea tuturoru stipendieloru, ce au fostu instruita pona aci de altii! Deca au obvonitu abnormitati in administrarea fondului, seu a stipendieloru, se li fiti delaturatu pre acelea, er nu se i detrageti copilului cu totulu apa de baia. Ve laudati si faceti atat'a sgomotu cu „liberalismulu“, „neinteresarea de sine“ si „interesarea dvostre „de poporu.“ — Siodu liberalismu pre care-lu basati si-lu aretati prin insinuari false si neadeveruri.

Dar se revenimu acum'a la sinodulu din 28 Iunie a. c. despre care se relateza in nrulu 77 alu „Albinei,“ incepu cu cuvinte frumoase despre legi bune, cari inse nu se aplica seu se aplica reu, etc.

Luati tare in nume de reu ca, contrarii dvostre in protestulu lor in contra alegerei din 21 dec. a. tr. au adusu nainte si motivulu secundariu) ca au fostu numai 31 de votanti;

dar pentru ce vo folositi si dvostre totu de acelaasi motivu? — Dar nu intru cei 39 votanti (din 28 iunie) au fostu „multi“, me rogu, „multi!“ cari intru intielesulu statutulu organicu nu potea fi gură ca alegatori si „alesi“ (?) Cine nu cunoesce pre Resinareni ceva mai deapropo, ar trebui se credea in urma acestora, ca elu e o colonia de criminalisti si de totu felulu de oameni nemorali. Tooma asi de reu nu stamu inca multiunita cercului! — Dar se concedemu ca ar fi si asi, precum dicu dloru: atunci pentru ce par. J. Br. presiedintele sinod. n'a opritu pre cei neindreptatiti la alegere; pentru ce dsa nu s'a folositu de „Listele de alegatori.“? Pentru ce a tinutu dsa protocolulu si actulu de alegere mai multu de o septemana la sine, in locu d'a-lu spedu la loculu competentu.

Dsa seu ca nu a sciutu ce-i este detorint'a ca presiedinte — si atunci n'aveti cauza dloru a fi asi de indignati, deca si din partea contraria se va fi comisu vro data o mica gresiele, cu ocaziunea celoru lalto sinode, seu ca intr'adinsu a lasatu se se comite „ilegalitati,“ pentru ca se dee aderint'loru sei ansa la protestu — si atunci dieu, nu sc'u ce e de disu despre dsa si despre „liberalismulu“ atarei procederi.

Protestulu, care l'ati datu in contra alegerei, nici nu s'a potutu primi, ca n'a avutu basa. Dar deca protestulu nu s'a primitu si alegerea s'a intaritu de catra consistoriu, atunci ce era datorintia par. J. Br. ca presiedinte. Se tiena actulu acestia ascunsu? Da!

Intr'aceea s'au apropiatu sinodulu constituitivu protopresviterulu — si noi Resinareni, partea mirena, n'am fostu reprezentati de locu. Vin'a, pre care par. J. Br. si consotii, o ar incarca erasi pe spina par. S. P. — ca si candu acest'a ar fi potutu scia, ca ce e ascunsu in laditi'a parintelui J. Br. ca si candu ar fi avutu vre unu dreptu, de a provede pre alesi cu credentiale, — e evidenta a par. J. Br. Chiar si densulu recunoesce acest'a.

Dar cu tote aceste, ce se vedeti? Par. J. Br. esindu din acelu sinodu si intalnindu pe unulu din membrii alesi resinareni pe strada, i striga in presintia mai multora: „De ce nu ati venit? Ce felu de oameni sunteti? Sunteti oameni materialisti, cari umblati numai dupa caseignulu dvostre, dar de causele sante scolare si bisericesci nu ve interesati do locu?“

Seriosu, par. J. Br. Te credi indreptatitu a face atacuri in contra reputatiunii bune a altor'a, pentru ca Te tienne de „liberalu“, er pre aceia de „retrogradi“ etc? — Dar nici „liberalismulu“ nu i siede frumos a calumni'a! — Reputatiunea e unu bunu scumpu dle, care nu are so servesca nimonui de „tielu“ in care se 'si indrepto loviri le se! Altfelu asi credemu ca cu ocaziunea sinodului celui mai de aproape ni vei da desinciri despre acestoa. —

In fine inca ceva despre sinodulu din urma timentu pentru alegerea de deputatu congrasualu. Pe la inceputulu sinodeloru par. J. Br. era ferbinte apertoriu alu propunerii coloralati, ca se finu intruniti numai la unu sinodu, unu comitetu, desi avemu doue biserici (edificie). Dar lucratu totuleun'a conformu ace-

FOISIORA.

Alexandru Donici, vieti'a si operele sale.

(Continuare.)

Inainte de a intra in cercetarea vietiei lui Donici ca scriitoriu si publicistu, cata se facemu o digressiune spre a ne raportu putienu a supra caracterului epocii in care elu s'a intorsu in patri'a sa.

Era pe la anulu 1830. Se facuse pacea de la Adrianopole, dupa care incetase resbelulu inversiunatu ce urmase intre rusi si turci. Totusi provinciile romane erau inca ocupate de ostirile rusesci, pana ce turcii se licuiedie sepele resbelului, la care s'au fostu obligatu. In Bucuresci si in Jasi erau guverne provisorie, presiedute de generali rusi, cari dictau elaborarea Regulamentulu organicu, constitutiunea dupa care urma a se guvernati tiele dupa ce vor pleca rusii.

Domniele nationale cari se promisesera prin citatulu tractatu, maguliau visurilo si aspiratiunile romaniloru, cari unu secolu si jumetate suferira jugulu Domniloru fanarioti. Sperantiele si ilusiunile erau in efervescintia, atatu in spiritele junimeii catu si in ale omeniloru maturi.

Trecerea frontierei Prutulu nepresintandu nici o dificultate, romanii din Besarabia se puteau pune usioru in contactu cu fratii loru din Moldova. Atunci Donici trecu la Jasi, si vediu multe rude pe cari nu le cunoseca, contracta cunoscintie si amicitii pretiose, si se incia in istoria patriei sale prin lectur'a Letopisitiiloru manuscripte ce potea gasi pe ici pe colia, in fine vediu si cunoscu patri'a acea cu Feti-logafeti si Ilene cosenzene pe care pana atunci o vediusu numai imaginatiunea sa poetica.

Primirea cu carea a fostu imbraciatu in societatea Jassiana, imbarbatu si mai multu pe junele Donici a pune in lucrare planulu seu. Elu se reintorse in Russia, unde-lu reclama servitiulu militariu; apoi facu cum potu, invinse tote dificultatile si la anulu 1834 capata demissiunea din armat'a imperiata. Nu se grabi inse a paresi indata Besarabia, acceptandu se vedea mai antaiu stabilita starea lucrurilor in Moldova.

In timpul petrecerii sale in Besarabia elu facu cunoscintia fericitu a unei persoane distinsu. Poetulu Puschin, pentru liberalismulu ideiloru sale, era proscrisu in Besarabia. Donici, carele multu admirase operele sale, alerga se-lu vedea si in curendu o amicitie de cele mai intime se stabili intre acesti doi oameni. Donici nu se produsese inca in lumca literaria,

dar in sufletulu seu era postu; imaginatiunea sa, cugetarile, gusturile, reflexiunile, desemnau pe omulu cu predilectiune de a fi odata favoritul maselor. Era naturale dara ca intre asemine nature si caractere se se cimentedia o amicitie. Puschin in Besarabia cautu distractiuni spre a sparge uritul esilului. — Dar ce felu de distractiune? Cea mai mare placere a lui era de a cutriera tieria in lungu si in largu, caletorindu inse totudeun'a cu primitiv'a carutia de posta moldovenesca. Fug'a calioru iuti ai Besarabiei, scartieitur'a rotoloru exagone si neunse, dar mai alesulu rancetele originali ale surugiloru, pentru dinsulu constituiau deliciulu celu mai viu.

Acesta placere intr'o dia i dete subiectu pentru o frumoasa elegia, intitulata caruti'a postei. Elu o areti lui Donici, la prim'a inteinare. Acest'a se senti atat'u de fericitu, vediendu pe unu postu rusu ca tratedia unu subiectu nationalu romanescu, in catu in esaltatiunea sa voi cu ori ce pretiu se o faca cunoscuta amicaloru sei de la Jasi. — Se apuca indata a o traduce, dar in acest'a lucrare versificarea i veni pe nesintite si in fine reusi a face cele mai bune versuri. Copiele starara rapede din mana in mana peste Prutu si chiar peste Mil-ovu; er' lautarii complectara a popularisat cu colu mai mare succesu cantarea

acesta care se asculta cu placere si pana astadi

Acestu debutu fu pentru Donici unu adeveratu succesu. Elu primi felicitari si oatiuni la cari nici se asepta, caici pe acelu timpu talentele erau multu mai bine incuragiate si aprociate; societatea imbracisii literatur'a si poesi'a cu entusiasm. Cateva june talente incepsera a face se se cam uite versurile lui Conachi, Dimachi, si Beldimanu. Aceste expansiuni stimulara pe Donici si-lu decisera a paresi cu totulu chiar calitatea sa de supusu rusescu spre a se face cetatienulu natiei sale.

La 1835 elu se insura cu Maria Rosetti, fic'a lui Costachi Rosetti-Balanescu din Besarabia, pe carea o iubise cu amoru din copilaria. Indata dupa casetoria elu si-lua famili'a si trecu in Moldova, unde se stabili pentru totu deuna. Aici Donici, iubitu, stimatu si onoratu de tota societatea alasa, avea inaintea sa calea deschisa spre orice cariera ar fi voit a imbracisii. Cu tote aceste, elu nu se precipita.

Se ocupa mai antaiu cu urmarirea mai multoru procese ce-i remasese de mostenir de la parinti; apoi orele sale de repausu le consacra studiului si in speciale museloru pentru cari avea atat'a predilectiune.

Dupa patru ani de casetoria Doni si-

istoria? Nu! La sinodul acesta a cauzat de
partirea sinodului în două părți, în doi pre-
sedinți, doi notari, patru barbati de încredere
și așa ne au adus în pericol de a se afla pro-
pocolele noastre în nerânduici. și de a se respin-
ge, în câtu nici aci se nu finu reprezentati.
Cumca această nu s'a intemplat, avem de a
multitudinea numai simtului de reconciliare a ace-
lor, pe cari i diceti cauz'a tuturor disordi-
nelor.

Veți dice pôte parinte J. B. „eu numai
am facutu aceea propunere; pentru ce s'a pri-
mitu, decă n'a fostu buna?“ Așa e, dar decă
nu se primia, decă densii persistau pe langa
sinodu nedespartitu, ôre nu s'ar fi redicatu
intra contra-le éراسi acuz'a, că sunt urgentii de
mandale etc. — Pôte că, e pré multu pesi-
mismu in acésta temere, dar cine e de vina de
am ajunsu la atâta?!

„Se ne deprindemu fia care cu legea și se
respectăm.“ Dar se respectăm și invoicilele
scute de noi, între noi! Căci ce folosu este:
lucurina în lumea larga respectarea legei, con-
cordia, neinteresare de sine etc. decă insinc-
erintem acia, cari facem contrariulu?

Am disu. Si decă veti esi si dec'ncolo
cu atari atacuri nebasate in contr'a-ne in
publicitate, fiți siguri că, nu vi vom mai umá
pe acelu terenu, si vom lasá domniiloru vóstre
înghi aurii glorioi și tóta cineasta si marirea!!
Unu „retrogradu.“

Protocolu,

scuturatu in comun'a Capolnasilu, in 3 Septembrie
1870. — conformu ordinatiunei Ilustr. Sale
D. Episcopu din Aradu.

De facia au fostu:

Reverendis. D. Protopr. Ioane Tieranu,
comisariu consist'riale. Invetiatorii: Marti-
nu Munteanu, Popoviciu, Frantiu, Nestoru, Mi-
hailu, Dumitru, Mihailovicu, Spinantiu, Ba-
nu, Avramescu, Callarasiu, Galiciu, Corbi'a,
Rachitiani, A. Rachitiani, Lupulescu, An-
drășescu, Puticiu, Misi, Lep'a, T. Codrîanu,
Cebanu, Blagoe, Mihutiu, Gruescu, Pacatianu,
Blutiu, Tlesia, Stancu, Gasparinu, Tureu,
Gicu, Puticiu jun. Ghilezanu, Neagu, Cavaba-
nu, Tuducescu, Puticiu și Cratiunu; vre-o 5 pre-
sisi antisti a opidana din Capolnasilu.

Dupa invocarea duhului santu, Reveren-
dis. D. Ioane Tieranu, deschide conferinti'a
a cuventuro acomodata scopului ei.

1. In întiolesulu §. 6. din regulamente
D. Comisariu provóca pe membrii confe-
rentiei a 'si alege unu presiedinte și unu
secretariu.

Presidiulu cu unanimitate se conrede
Reverendis. D. Comisariu Ioane Tieranu; —
de notariu totu cu unanimitate se alege do-
docint' D. Aliosiu Veniaminu Martini

2. D. docint' D. Aliosiu Puticiu, a disertatu
pe primirea prancutiloru in scóla, si adoc'a:
trebuie invetiatoriulu cu envinte dulci si
agátorie se intempine pre prancutii cari
santain pasiascu preste pragulu scólei.

3. D. docint' Georgiu Puticiu aréta

unu metodu despre propunerea cetirei si scrie-
rei si-lu recomanda colegiloru; acelu metodu
incepe cu 7 trasuri fundamentali; du a ace-
ste incepe la scrierea si cunoscerea literilor vo-
cale, apoi a silabeloru vocali si dupa acésta a
consunantelor, cari se se numesca si pronun-
cia numai cu t-nulu lor „mutu“, care me-
todu dupa o lungi desbatere s'a primitu.

4. La propunerea mai multoru membri
se primesce de intréga conferinti'a, că cetirea
și scrierea se se începa cu literile strabuno-
romane — si numai dupa ce a intratu prun-
culu in clas'a IL se i-se propuna cetirea si
scrierea cu literile bisericesci.

5. D. docint' Ionu Tuducescu a diser-
tatu despre cetirea si scrierea ortografica, —
recomanda in fine colegiloru că mai bine se se
invetie pruncii mai putienu si bine pre teme-
lulu ortograficu, decátu multu si reu.

6. In privinti'a propunerei Aritmetice din
capu si cu cifre, docint' Georgiu Puticiu, aré-
ta a aritmetica tiparita in Buda 1869 si o re-
comanda colegiloru ca mai corespunsátoria pana
ce se vor tipari altele; intréga conferinti'a o
primesce.

7. Invetiatoru privirei — din lips'a icó-
neloru trebuinciose, se amena pre alta confe-
rentia, — altu cumu pentru cei ce le au, se re-
comanda a pune tóta silinti'a in privinti'a pro-
punerei.

8. La o'servarile mai multoru invetia-
toru, cumca in Abecedariulu d. Zah. Boiu,
sunt multe sminte cari cauzesca greutate prun-
ciloru, la propunerea d. Ionu Tuducescu s'a
alesu o comisiune, carea de locu dupa siedin-
tia va lui abecedariulu sub censurare si apoi
va subterne observarile despre smintele aflate
siedinti'i dupa améiadi. Dni Ionu Tuducescu,
Darius Puticiu, Emericu Andrășescu, Ionichiu
Nestoru, Pavelu Spinantiu, Georgiu Puticiu,
si Teodoru Stancu se alesera in acésta co-
misiune.

Dupa acestea d. Presiedinte incheie sie-
dinti'a la 12 ôre, provocandu pre toti membrii
a se intrumi la 2 ôre dupa améiadi.

Dia presiedinte deschido siedinti'a la ter-
nulu semnatu.

9. Metodu practicu:

Mai multi dintre invetiatoru aretaru in
praca cu elevii propunerea din diferitele ob-
iecte de invetiatu.

10. Dupa acésta s'a luat la desbatere:
cum si pre ce cale s'ar poté castigá trebuincio-
sele medilóce de instructiune, respective: Car-
tile, mapele, icónele privirei si alte trebuinciose,
in fie care scóla confesionala din acestu tractu
protop.

S'a decisu: că fiesce-care invetiatoru se
fie îndetoratu a face consemnarea tuturor ob-
iectelor si a cartiloru trebuinciose, si a cea
consemnare, pe bas'a art. de lege XXXVIII
din 1868. §§. 30 si 32 a o tramite respectivulu
D. jude cecrenalu câtu mai curendu; ér despre
acésta efeptuire a relatiuná Reverendis. D.
Protopopu.

11. La rogarea mai multoru invetiatoru
s'a pusu la ordinea dilei consultarea despre
decisiunea venerab. Consistoriu prin care sunt

toti invetiatorii de la 1859 in cociasupusi la
esamenu.

Dupa o consultare mai lunga s'a decisu
unanimu că se se alege o comisiune de 7 mem-
bri, cari in d'ia de 19 sept. a. c. intrunindu-se
in opidulu Lipova se faca o rogare, in numele
intreguluu corpu invetiatorescu din tract. pro-
top. a Lipovei — contra venerab. Consistoriu
aradani, ca — pe bas'a §. 122. din stat. org.
precum si pre alte motive esperiate, — invetia-
torii din cestiune se fie absolvati de la depune-
rea acelu esamenu.

12. Comisiunea alésa nainte de améidiu
in privinti'a abecedariulu d. Zaharia Boiu,
si predá observarile in scriasu.

Dupa acestea D. Presiedinte, incheia
conferinti'a la 5 1/2 ôre dupa améiadi. —
Datu ca mai susu.

Ioane Tieranu m. p. Veniaminu Martini m. p.
Protop. ca presiedin- docinte in Aliosiu si
tele conferinti'i. not. conferinti'i.

PROTOCOLULU

Conferinti'e invetiatoriloru romani din
comitatu Torontalulu, tienute in 8/20 Sep-
temvre a. c. Chec'a Roman'a.

In urmare apelului publicatu in diariulu
„Albina“ in cauz'a infiintarii reuniunei inve-
tiatorescu din Torontalu, coadunendu-se in nu-
meru imbucuratoriu atátu invetiatoru câtu si
alti intieleginti din comitatu Torontalu adu-
narea purcede numai decátu la alegerea func-
tionariloru reuniunei, alegandu-se de presie-
dinte la propunerea dnului G. Gataiantiu cu
aclamatiune dnulu Mihaiu Buneiu juristu si
deputatu sinodale, din San Nibolaulu Mare; de
vice-presiedinte dnulu Jancu Barbulescu, in-
vetiatoriu in Banatu Comlosiu, éra de notari
dn'i Georgiu Balanu, notariu comunalu in B.
Comlosiu si Georgiu Gataiantiu invetiatoriu in
Chec'a Roman'a.

Presiedintele desfasura intr'o vorbire mai
lunga scopulu si insemnateea adunantie de
astadi si insareina cu ducerea protocolulu pre
dnulu G. Gataiantiu.

Mai nainte de tôte se purcede la desbatere
statuteloru, si dupa desbatere mai indelun-
gata se primescu cu putieno modificatiuni. Dupa
acestea adunarea generala purcede la alegerea
functionariloru incea necesari si la constituirea
comitetulu, alegendu-se de casariu dnulu To-
doru Janculescu, invetiatoriu in Beb'a, éra de
advocatu dnulu Georgiu Nedelco din Tem'si-
órá; ca membri a-i comitetulu se alesera dni:
A. Vacarescu, Gombosiu, Danu, Panaiotu, I.
Opreanu, Buibasiu, J. Vasilessu, J. Groza, G.
Olariu, N. Nicolinu, M. Miocu si J. Birgianu.

La propunerea dnului G. Gataiantiu se
decide între cele mai sgomotóse aprobari si
urari entusiastice a se trimite o adresa de in-
credere neobositulu nostru „anteluptatoriu“
V. Babesiu pentru ferici'a idea d'a emancipá
clas'a invetiatoriloru. Totu dnulu V. Babesiu se
alésa între urari sgomotóse de „se traesca“ do-
presiedinte onorariu alu acestei reuniunii; in fine
se decide cumca statutele se se substérna ven.
consistoriu spre intarire; finindu-se cu acésta

afacerea conferinti'e, presiedintele multiimesce
pentru încredere, si semvandu-se pentru viitó-
ri'a conferinti'a B. Comlosiulu, presiedintele di-
sólve conferinti'a.

Mihaiu Buneiu m. p. Georgiu Gataiantiu m. p.
presiedinte notariu.

Procesulu Karagiorgievich,

adeca absolvarea acestuia face mare sgomotu.
Regimulu Ungariei prin organele sale se adre-
sédia Serbiei ca candu ar vré se-i céra ierta-
rea, că n'a cond'mnatu la morte pe esprinci-
pele, si — ce e mai ciudatu — unele organe
facu a se pricepe că — mai sunt doue instantie
cari, decă va fi chiar de lipsa, potu se condamnue
pe peccatosulu principe!

Blamagiulu guvernulu si justitiei magia-
ro este evident!

Si ce este essinti'a politica in lucru? Este
că — Karagiorgievich este favoritul muscalu-
lu, ér muscalulu astadi este inspaimentatoriu
pentru egemoni'a Magiariloru!

Deva, 4 octombre la miédia-di.

(Siedinti'a prima.) Inca cu deminétia
dilei, care pentru Romanii din cóce de Carpati
va fi pentru eternitate mare, vedea pe stradele
orasielulu Deva undulandu Romanii, cari au
acursu pentru a face posibila realizarea mare-
tiei ide'i: crearea unu teatru nationalu ro-
manu.

Prim'a siedinta s'a inceputu la 11 ôre din
di in presinti'a unu publicu numerosu romanu,
intre care furamu fericii a vedé pre multi
luptatori ai romanismulu si o frumo'sa cununa
de dame romane. La intrarea in sala' de adu-
nare a presiedintelulu comitetulu provisoriu
Dr. Iosifu Holdosin, intregu publiculu a eruptu
in entusiasme urari de „Se traiesca!“

Dupa acestea presiedintele, ocupandu-si
loculu, conformu programulu deja cunoscutu
din diurnalistic'a romana, a deschis siedinti'a cu
unu discursu ocaasionalu, provocandu adunarea
general'a a-si alege, pentru conducerea siedin-
tiei de asta-di si mane, unu presiedinte si doi
secretari, cari se si aclama si anume: de pre-
siedinte Dr. Hodosiu, éra de secretari: Iosifu
Vulcanu si Augustu Horskia, cari numai decátu
si-au si ocupatu locurile lor.

Mai nainte de tôte s'a datu lectura la ur-
matóriele de pesie telegrafice:

1. Gherla 3 oct. Dr. Ios. Hodosiu in Deva.
Indemnati de geniulu romanismulu, v'ati adu-
natu pentru realizarea unei ide'i sublime: Dom-
nedieu ve binecuvinte lucrurile! Aprinde-te
lumin'a culturei! Cu totii vom urmá. Primiti
simpatie si salutarile nostre fratiesci! Onaciu,
Huza, Nemesiu, Moldovanu, Munteanu, Dr.
Papp, Demianu, Popu, Zupirtianu, Bene, Papu
Dumbrava.

2. Sibiu 3 octombre. Domnulu Hodosiu in
Deva. Amicu ori-carei întreprinderi nationale,
salutu din anima adunarea presente, — uran-
du-i succesu, prospectu, la infiintarea teatru-
lu romanu. Rusu.

3. Nadlacu 3 oct. Onorabilulu Dnu Ios-
sifu Vulcanu in Deva. Romanii din Cenadu sa

dui soci'a. Acésta perdere dorerosu-lu facu
am pasesi visurile poesiei si a-si întóce cu-
tarea matura a supra realitatii, a supra puse-
rei sale sociale. Din acésta casetoria i re-
se doue fice, pentru a caror'a crescere si
glorio érá detoriu a ingrigi.

Elu atunci se decisu a luá o functiune;
ari carier'a magistraturei, se facu judeca-
tu; a di' dreptate ómeniloru, i-se parú că e
umanu, decátu a-i taiá cu sabi'a ca os-
ta.

Se lasánu inse viet'ia sa prosaica de ma-
tatu si se venimu la aceea care ne interesá
mai multu astadi.

Dar' mai nainte de a spune cum
Donici a intratu in pleiad'a ómeniloru de
cata se mai facu o digresiune: se vor-
de despre epos'a ce a precesu cu unu die-
tanulu 1848. Acésta in adeveru a fostu
oza marcant', ca e speru că odatu va atrage
atiunea studiósá a istoriciloru nostri viitoru;
este epos'a carea a inceputu deserná cu
siri distinctivo renasceru Romaniei. Da,
cei, dupa mine, natianu s'a pusu pe o cale
de transformare morala, arteeipandu cu unu
du a supra ideiloru progresulu si ale ci-
vilitiunei.

Este ôre loculu si timpul a face aici o
bine istoria? Pôte nu, dar subiectulu me

impingo la acésta. Nu se póte vorbi despre
viet'ia unu centoriu, unu omu de litere
fora a atinge fora a spune ceva despre evene-
mintele prin cari a trecut. Despre tier'a in ca-
re a traitu, si despre ómenii cu cari a fostu in
comunicatiune. Mi voui implini acésta detoria,
nevoindu-me a fi câtu se póte mai scurtu.

Din cele doue provincie romane, cari du-
pa tractatul de la Adriano, ôre urmá se se bu-
cure de o sórte mai buna (ca compensatiune
pentru sufórtiele unei ocupatiuni militare
din cele mai grele.) — din aceste doue provin-
cie, dicu, Moldova se aflá intr'o stare de pro-
stratiune de cele mai triste. Preste ea apesá
man'a de foru a unu despotismu sistematisatu
si controlatu cu ochii de Argu; ai unei potori
mari, carea se dicea Protectórea nóstra, si ca-
rea se interesá a mantiené obscurantismulu pre-
ste ras'a nóstra. Populatiunea de josu pirotá
intr'o ignorantia brutá, desi pastrá in germen
virtutelu unu poporu de o calificatiune ono-
rabilé. Societatea privilegiata, inpartita in mai
multe grade de clase rivalisandu între sine
pentru ranguri si functiuni, imbubata de pre-
judotie, inapoita in cultura spirituale, congrena-
ta in moravurije sale prin invasiunea tolera-
ta a fidaniloru din Russia si din Polonia, re-
presintá trist'a icóna a unu trecut care bas-
dase istoria nóstra cu atâte vicisitudine dore

róse. Vorbele nationalitate, natione, nu ave-
au unu sensu concretu cei ce le pronuntau,
seu cutezau a le explicá, se calificau in deri-
siune ca ideologi. Spiritu publicu, opiniune
publica, nu existá de câtu in cercuri fórté res-
trinse. Limb'a franceza fiindu pré putienu res-
pan lita incea, societatea érá departe de a fi in
comunicatiune cu ideile Europei occidentali,
ca astadi. Scólele nationali erau inca in em-
brioniu loru, progresele loru erau nesimtítorie
profesorii cu instructiune si cu vocatiune lip-
siau, dreptiunea loru érá censurata de ochii
politicele celei neadormite. Pe de alta parte me-
dilócele de comunicatiune finlu fórté dióicile,
caletóricle in strainetat' nu potcau întreprinde
de câtu ónenii ce se bucurau de mari mediló-
ce. Trimiterea juniloru pentru studie érá
unu lucru séu unu evenimentu. — Chiar pre-
judeticele se opuneau la acésta: tinerii ce se ín-
torceau din Francia séu din Germania erau
priviti ca atei, ca Volteriani, ca perduti de la
drépt'a credinti'a a religiunei. Unu episodiu ce
vou nará între parentes, póte dá o idea.
Unu betranu magnatu, care trimisese pe fiulu
suo in Paris, audindú că n'ci se pré pórtu
acolu ca ortodocsu, i-a scrisu so se întóce
numai de câtu. A treia di-lu duce la mitropoli-
tulu Veniaminu, care érá consideratu ca santu;
si presentandu lu, ilu róga se-i cetésca escorcismi

spre a i-se iertá peccatele, spre a-i scóte cre-
siile din capu si a-lu face se ajunedie. Mitro-
politulu, dupa ce a ascultatú acésta rugaminte,
a întrebatu pe june, ce a invetiatu la Paris?
Betranulu parinte inso se scóla indata si res-
punde pentru elu: „Nu l'amu trimisu se invetie,
ci numai se se practisesca in limb'a fran-
tudiésca cu am avere se-i lasu, elu are se fie
avutu, prin urmare nu are nevoia de invetiatura.

Anecdót'a e veridica, ve potu asecurá
Dupa acésta se póte imaginá starea spiritulu
publicu la epos'a despre care vorbescu.

Dar' geniulu celu bunu alu Romaniei énu
potea suferi ca acósta stare de lucruri se se per-
petue. Tocmai esecesele arbitrariulu a con-
tribuitu se aduca unu efectu salutaru...
incatenarea instructiunei ajungendu a fi simtita
chiar de spiritelu ruginiu, f'cú ca progresulu
se ic o cale neacceptata. Betrarii fura teriti de
curentulu civilizatiunei si incepura a si trimite
fiii in straine tate spre a capetá luminele ee nu
se potea gasi in scólele nóstre; si la epos'a, despre
care vou a vorbi, incepusera a se întóce cáti-
va juni, cari in adeveru curendu au probatu că
'si întrebuintiasera cu folosu timpul petrecutu
in strainetate.

(Va urmá.)

uta conferința întrunită în cauză Thaliei române și-i doresc rezultatele cele mai îmbucurătoare. Mihail Sierbanu, Mihail Meroe, Ioane Belle, Aureliu Petroviciu, Nicolau Patianu, Petru Precupasiu.

4. Aradu 4 oct. Adunarii pentru fondarea teatrului national in Deva. Primiti salutare noastră fraternă, Domnediu se vi binecuvinteze întreprinderea, și o încoroneze cu celu mai splendidu succesu! Emanuil Misiciu, I. P. Deseanu, S. Deseanu, Dr. Papu, Nicora, Serbu, Suci, Alesiu Popoviciu, Codroanu, Moldovanu, Craciunescu.

Aceste depesie au fostu din partea întregei adunari primite cu entusiastice „Se trăiesca!”

Fostulu secretariu alu comitetului de cinci Iosifu Vulcanu, face unu reportu detaiatu despre agendele comitetului de la înființarea lui pana acum; din acestu reportu se vede că pana în prezentu s'au facutu oferte pentru acestu scopu in suma de 3070 fl. si 597 fl. 42 cr. in bani gata.

Éta întregulu operatu:

Reportulu comitetului de cinci.

Onorabila adunare!

Inteligința romana, concentrata în lern'a trecuta la Buda-Pesta, aflandu de manifestatiunile ivite din mai multe parti — în favorulu înființării unui teatru national: a crediutu a implini o detorința nationala, consultandu-se despre regularea și conducerea provisoria a proiectatei ideii de multa importantia.

In cestiunea această ea s'au întrunit de două ori, și dupa ce a dăcis a luă inițiativă pentru realizare, — a votatu unu program preparativu pentru acestu scopu.

Numit'a inteligința romana, condusa de acea firma convingere, că ideile și principiile salutare numai prin insociri și potu garanta realizarea stabila și singura: a cugetatu, că va afla consimțimentulu totoruru, candu și pentru realizarea ideii susu amintite a adoptatu medalitatea insocirii, adica a formarii unei societati.

Astu-felu ideii fundamentala în acestu program preparativu, este a se formă o Societate pentru crearea unui fondu, din care apoi mai tardiu se se pōta înființa doritulu teatru nationalu.

Spre a se face pregatirile necesare pentru formarea acelei societati, e a esmisu unu comitetu de cinci membri, în persōnle dloru V. Babesiu, Iosifu Hodosiu, Petru Mihali, Ales. Mocioni și Iosifu Vulcanu.

Acestu comitetu fii insarcinat:

a) a emite unu apelu catre publiculu romanu, pentru a esplică mai pe largu intentiunea acestei întreprinderi;

b) a primii interimalu ofertele și contribuirile pentru scopulu indicatu;

c) a elaboră unu proiectu de statute pentru acea societate, a-lu publică în diuarie, și a convocă o adunare generala la Deva, ca întru unu centru alu Romaniloru, pentru a debate proiectulu de statute și a se constitui Societatea.

Relativu la insarcinarea prima, comitetulu a respunsu prin apeluulu seu catre publiculu romanu, datu în Pesta la 7 aprilie, și publicatu în toate diuariile romane.

Incătu pentru insarcinarea a două, comitetulu vine a pune la vederea on. rdunari registrulu de oferte și contribui, — din care se va vedé, că pana în diu'a de astadi sunt 3070 fl. oferte, și bani incassati 597 fl. 42. cari s'au depusu în cass'a de depunere din Pesta pentru fructificare, — alaturandu totu odata și adeverintele despre această procedura:

Si în urma la isarcinarea a trei'a, comitetulu a satisfacutu, elaborandu proiectulu de statute și publicandu-lu în diuariile romane. Elu pōta datulu Pesta 6 iuliu 1870.

Totu în conformitate cu programulu preparativu, comitetulu și propriamente presedintele lui, în 3 luni dupa publicarea acelu statute, a convocatu adunarea presenta.

Si acuma comitetulu vine a implini ultima sa detorința, asternandu proiectulu seupretiuirii acestei onorab. adunari.

Comitetulu vine a dă unele explicari relative la principiile dezvoltate în acestu proiectu.

Principiulu fundamentalu, de care fii condusu comitetulu la redactarea acestoru statute, este a usioră câtu mai grabnic'a înființarea a fonduulu pentru scopulu propusu.

Pentru executarea acestui principiu pro-

iectulu propune înființarea nruu comitetu centralu de 7 membri, care va fi insarcinat a conduce societatea și a îngriji de toate midilōcele posibile pentru aventarea și înaintarea scopurilor sale, ținendu în flacare luna o sedintia.

Acestu comitetu va fi supusu contrōlei adunarii generale, care se va ținé în flacare anu odata.

Purcediendu din principiulu susu amintitu, comitetulu a crediutu a luă în vedere și acea impregiurare, că ori ce întreprindere cu atât este mai bine garantata, cu câtu ea are mai multi partinitori, a prevediutu în proiectulu seuu de statute, ca adunările generale ale Societății se fia ambulante, ca astu-felu în fiacare anu Societatea se se pōta intari cu membru ai sui.

Comitetulu a crediutu a fi cu scopu a asigură înca și mai bine înmulțirea membriloru Societății prin formarea de subcomitete, prin cari societatea va avé se se lătișca în cele mai îndepartate locuri; pentru aceea a prevediutu în statute și această impregiurare.

Incătu pentru resedintia comitetulu centralu, proiectulu defigie Pesta, căci avendu în vedere numerulu inteliginței noastre concentrate acolo din mai multe parti ale provincioru romane, comitetulu a cugetatu, că acestu orasiu va fi celu mai potrivit locu pentru asemene scopu.

Celelalte dispozițiuni specializate în proiectu, modificandu se de sine in-seși, comitetulu n'a aflatu de trebuința a le motivă mai pe largu.

Deci comitetulu vine în totu respectulu a recomandă proiectulu seuu de statute atentii dăvōstre și ve rōga a-lu primii.

Si cu aceste comitetulu alesu de inteligința romana din Buda-Pesta, terminandu și insarcinările ce a luat a supra-si, vine a pune la dispozitiunea onorab. adunari toate actele sale, rogandu-o a luă mesurile ulterioare, ce se voru afla necesare pentru garantarea succesulu doritu.

Deva, 4 oct. 1870.

Iosifu Vulcanu.

secretariulu comitetului.

Dupa aceste alese o comisiune în persōnle dloru: Ioane Papu protopopu gr. or., Isaila Moldovanu și Petru Draghiciu, toti din Deva, la carea au a se inscrie aceia cari vōiescu a fi membri și a avé votu decisivu și consultativu în afacerile societății.

Iosifu Vulcanu ținé unu discursu intitulatu: „De ce vomu se avemu teatru nationalu”, pe care lu-vomu publică în tota estensiunea sa. Acuma observămu numai atât'a, că publiculu a onoratu pe vorbitorulu cu atentione încordata și cu aplause repeti.e.

Dupa terminarea acestui discursu luă cuvintulu presedintele adunarii dlu Hodosiu, și ținé unu discursu fōrte instructivu despre înființarea teatreloru în Romani'a de dincoace de Carpati.

Publiculu a respunsu prin aplause vīi la cuvintele bine simțite și respiratorie de eruditiune adeverate.

Dupa aceste sedintia se încheiă în midilōculu unu entusiasmu generalu. „Familia.”

(Va urmă.)

Varietati.

= La conferința învetiatōreșca din O. fiindu preside parintele H. era notaru invetiatōriulu P. care luă protocolulu binisoru, a datu de poțca candu-lu predede presideliu pentru subscrisi. Pentru că acest'a voindu a si insusit mai mare cunoscintia în agendele notariali, se încercă a-i octroă bietulu invetiatōriulu unu altu protocolu fabricatu de Dsa, care înse nu eră nemicu mai putienu decâtu fora intielu. Cu toate acestea dlu preside se respică, că protocolulu seuu e scrisu în stilu vechiu, ér nu în celu futuraticu de acuma, si prin urmare e mai bunu; dar fiindu că invetiatōriulu-si luă îndresnire de a spune parintelui în facia, că nu pōte subscrisi și substerne consistoriulu unu astfelu de protocolu, care dupa parerea sa contine multe sminte, pentru că prin această s'ar cempromite conferința întregea; — parintele se resbuă în contra omulu acestu micu, și facandu-si singuru legea, rupse protocolulu notariulu în trei și patru, aretandu-i totu odata respectivulu și usi'a. —

= Este cuosontu că nainte de conciliulu din Roma, senatulu presinte a provocatu pe toti sismaticii, se se pocăiesca, se retōrnie în sinulu singurmantūitōriei biserice și — se tremita pe reprezentanti seii la conciliu. — Conventulu generale alu superintendintioru luterane din Ungaria, anu dede acestu apelu alu santului parinte unei comisiuni spre osaminare și reportare. În conventulu generalu de estu timpu ținutu de currendu aici în Pesta, aceea comisiune reportă că cestiunea e pestrecuta deja prin fapte complinite, prin conciliu și prin ocuparea Romei; era presedintele conventulu baronulu Pronay, adause cu o ironia agera și zimbitōria, că celu mai bunu respunsu la apeluulu seuu si-a datu santulu parinte însusi în epistol'a sa catre regele „ereticu” și „sismaticu” alu Prusiei, candu cersindu-i ajutoriulu dice că — „Ddiu i-a binecuvintatu armele, fiindcă este unu principe binecredințiosu și temetoriu de Ddiu!” Va se dica însusi santulu parinte „infallibile” recunōșce că Ddiu binecuvintatu și pe eretici, și sismatici dēca ei sunt binecredințiosi și temetori de Ddiu! Prin urmare, pentru a fi binecuvintatu de Ddiu, nu este trebuința nici de catolicismu nici de papa, nici de consiliu!

RESPUNSURI.

Dlul C. G. în Aradu. Autorulu articolulu cestiunatu a scrisu că barbatu de specialitate. S'ar poté splică precum presupuni, dar scopulu nu-i a fostu a trage la îndoiala ni-uintiele consistoriiloru.

Dlul G. S. în B. C. Cestiunatele socotele dēca nu s'au publicatu la timpulu seuu, atribuimu numai acelei impregiurari că nu le amu primitu.

St. D. P. R. în O. M. Consemnarea tramișă despre sumele încurse întru beneficiulu institulu de fete vomu publica-o câtu ni va iertă spaciulu.

Dlul F. Ch. în Lugosiu. Discursulu Dvōstre cuprinde unu meritu literariu, — lu vomu ținé în evidentia că la timpulu se lu publicam.

Dlul B. în B. C. Te rogamu Dle, a ni tramișe anuciuulu cestiunatu căci nu lu-am primitu. Pentru insertiune voi responde cu 4 fl. Despre necasulu că nu-ti sosese foi'a amu facutu dispozițiuni.

Dlul C. B. în Gr. Dēca invetiatōriulu V. nu va portă la anima peccatele inteniuniloru sale condamnbile; ce-i va pasă și de publicitate?

Dlul D. I. în G. Școlēle se fie emancipate; dar se nu atacanu clerulu în genere.

Dlul A. C. în Vlaicoveti. Cestiunea comunelor miste cu fratii serbi, și acēpta deslegerea în Congresu.

Dlul P. P. în O. Post tanta mala! Nu mai prin lupte și perseverantie ni putemu creă unu viitoriu. — Că se vi sosēca toti numerii rostanti amu dispusu; era despre cei 12 ₰ ve rugamu a face întrebare la Redactiunea com-petinta.

Dloru R. și M. în Cr. Asia ceva mai că nu s'a pomenitu! Sunțeti rugati Dloru a tractă frumosu cu poporulu, si alu deșceptă, — dōra atunci ne se voru omori, numai și numai pentru ca „Albin'a” scrie latinesce?!
Terminulu concursulu pentru postulu invetiatōrescu la class'a nouu înființata pentru prunci în comun'a Fizesiu, se amna pana la 4 octobere.

Concursu

Pentru vacant'a statiune invetiatōreșca din Gurahontiu (protptulu Buteni), cu carea suntu împreunate: salariu anualu 160 fl. v. a., 8 sinici de bucate, 8 stengini de lemne și locu-intia cu gradina spatioșă, — subscrisulu comitetu în contielegere cu d. protopresviteru tractualu escrie concursu, avendu concurentii recoursele sale, prevediutu fisce-carele cu „testimoniu de calificatiune” dela consistoriulu aradantu, celu multu pana în 15 Oct. a. c. st. v. — a le subscrerne dlui protopr. tract. Andreiu Machi în Buteni (Butgin, cotulu, Aradu).

Gurahontu, 24 Sept. 1870.

1-3

Comitetulu parochialu

Concursu

Poftindu-se unu capelanu langa D. parohu din Araneagu Ivan Popoviciu în protopresviteratulu Siriei-Vilagosiu, cu această se escrie concursu pana în 24 Octomvre a. c.

cald. vechiu. Dotatiunea-i va fi 1/3 din totu veniturile parohiale-precum: din biru, etole și sesiunea parohiala. — Doritorii de a ocupa această Capelanie, sunt avisati, și si trimitu recoursele confirmu § 13- din statulu Organice, la oficiulu protopresviteralulu în Siria-Vilagosin

Araneagu 26 Septemore 1870,

1-3

Comitetulu parochialu.

Cu ecirea mea Nicolae Baldea Admi: protpr:

Concursu

Resigrandu invetiatōriulu de la școl'a confes. gr. or. rom. din comun'a Cuvosdia protopresviteratulu Lipovei, comitatulu Timisiorii — de postulu invetiatōrescu, în urmarea careia p'venerabilulu consistoriu sub 7. septem. a. c. Nr. 963 au și concesu ca pentru reocuparea amintitulu postu se se escrie de nou concursu.

Emolumentele sunt urmatoriele: Sala riuulu anualu în bani gata 105 fl. v. a.; pamentu aratoriu 2 jugere și totu atâtu livada; gradina 1 jugeru; 24 meti grau; 24 meti de cucuruzi; 75 lb. de sare; 12 stangeni de lemne pentru sine și școl'a și cortelu naturalu.

Doritorii de a ocupa postulu acest'a suntu avisati a-si trimitu recoursele loru prevediute cu documintele prescrie de stat org: pana în 26 Octomvre-vechiu a. c. catre oficiulu protopresviterescu în Lipov'a.

Totu deodata sunt poftiti recurentii; pana la terminulu predisu în vreuna din domineci sau serbatori, ase areț poporulu și a canta în biseric'a de aici.

Cuvesdiă în 23 Septem 1870.

1-3

Comitetulu parochialu.

Concursu

Se escrie pentru statiunea invetiatōreșca Tisovit'a în regimetulu romano-banaticu, compania Orsiavei; — cu care postu e împreunatu unu salariu anualu de 60 fl. v. a. 4 fl. spese scripturale, 6 orgii de lemne, 8 meti de cucuruzu în bōbe și quartiru naturalu.

Doritorii de a ocupă acestu postu vacantu, sunt avisati recoursele sale pana la 30 Sept. vechiu a. c. înzestrate cu atestatu de botezu, atestatu despre absolvarea sciintiorulu preparandiale și despre portarea morala pan' acuma, — în originalu, — ale asterne comitetulu subsemnatu.

Tisavitia, în 6 Septemvre 1870.

2-3

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protopresviterulu districtualu

D. Jacobescu, protopresviteru

Concursu

Devenindu vacanta statiunea invetiatōreșca din Moroda — protopres. Vilagosiulu — cotulu Aradulu, cu această se escrie concursu pana în 24 octobere a. c. st. vechiu, pe langa unu salariu anualu de 100 fl. v. a. 8 cubule de bucate, 9 orgii de lemne, — Cvarțiru liberu și o gradina mare pentru legumi.

Doritorii de a ocupă această statiune au de a-si trimitu recoursele loru instruite în intielusulu statutulu organice — pana la terminulu prefirtu, — la oficiatululu protopresviteralulu în Siria (Vilagosiu.) —

Moroda 22 septemvre 1870.

(2-3)

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: Nicolae Baldea m. p. administr. protppescu.

Concursu.

Prin stramutarea invetiatōriulu de pana acum'a în alta statiune, postulu invetiatōrescu a școlēi confesionale din Ogradena vechia, în Regim. de margina Romano banaticu Nr. 13, a ramasu vacantu.

Cu acestu postu sunt împreunate:

l'ea anuală 60 fl. v. a.,
spese de scriu 3 fl. v. a.,
10 metiu cucuruzu,
6 stenji de lemne,
cuarțiru naturalu și gradin de legumi

3000□

Doritorii de a ocupă acestu postu, au a substerne recoursele sale cu documintele prescrie și cu Testimoniu de calificatiune comitetulu parochialu pana în 30. Octomvre a. c. st. nou.

Ogradena. în 3 Octomvre 1870. nou.

2-3

Comitetulu parochialu.

cu contielegerea Dlui Protopresbiteru distr. alu Mehadiei.